

جوان امروز ما دچار بحران در هویت شده است/ هنوز فرصت برای جبران از دست نرفته است

رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی شب گذشته 19 خردادماه در نشست «هماندیشی چالش‌های فکری کنونی نسل جوان» با بیان اینکه جوان امروز ما دچار بحران در هویت شده است که این به ضرر ماست...

رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی شب گذشته 19 خردادماه در نشست «هماندیشی چالش‌های فکری کنونی نسل جوان» با بیان اینکه جوان امروز ما دچار بحران در هویت شده است که این به ضرر ماست، گفت: اما مقدمه‌ای برای غرب است چرا که هنوز هویت غرب را نپذیرفته است. این موضوع نشان می‌دهد که فرصت از دست نرفته است. به گزارش خبرنگار مهر، آیت الله علی اکبر رشاد رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی شب گذشته 19 خردادماه در نشست «هماندیشی چالش‌های فکری کنونی نسل جوان» که در پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی برگزار شد، به غفلت دستگاه‌های کشوری از روز جوان اشاره کرد و پیشنهاد داد که این نشست پیش درآمدی برای انجام کارهای جدی‌تر در سال‌های آتی باشد.

وی افزود: فضای مجازی یک تهدید و یکی از مهمترین مسائل است که می‌توان سال جاری را به بررسی این موضوع اختصاص دارد. از دوران کنونی با تعبیر مختلفی مانند جامعه فراصنعتی، عصر ارتباطات، جامعه شبکه‌ای و گسترده و سیطره گستره یاد می‌شود. این دوره را دوره سیطره مجاز توصیف می‌کنم چراکه حقیقتاً اصل این دوران سیطره مجاز است.

رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی با بیان این‌که عالم مجازی، فضای مجازی و عالم سایر یک جهان زیست است، اظهار کرد: این جهان زیست سه لایه دارد؛ نخست لایه فناورانه که ابزار نگارانه به آن لایه نگاه می‌کنیم. ابزارهای جدیدی مانند اینترنت و ... پدید آمده که به کار گرفته می‌شود.

وی با اشاره به اینکه لایه دوم این جهان زیست لایه ارتباطی است که در آن مناسبات جدیدی به وجود آمده و مناسبات قوی بین انسان‌ها پدید آورده است. امروز در این جهان زیست به گونه دیگری زندگی می‌شود و بشر در آن زیست می‌کند و عالم در حال تغییر است و عالم گذشته به یک تاریخ تبدیل می‌شود. وضعیتی پدید خواهد آمد که از امروز به عنوان خاطره یاد می‌شود. رئیس حوزه علمیه امام رضا (ع) به لایه سوم جهان زیست مجازی اشاره کرد و ادامه داد: این لایه، لایه زیرین و سیرت جهان زیست است و آن جهان حقیقت است که در آنجا اصولاً هویت و شخصیت تعریف می‌شود و تشخیص‌ها صورت می‌گیرد. اگر به این سه لایه بسنده کنیم لایه سوم یک تکون و یک وجود یافتن است.

وی در بخش دیگری از سخنانش به دو «من اجتماعی» و «من فردی» اشاره کرد و گفت: اشکالی که بر این تقسیم بندی دارم این است که «من فردی» اگر بخواهد وجود داشته باشد برآیند «من‌های جمعی» است و بدون آن «من» متصور نیست. عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی «من‌های اجتماعی» را به دو دسته «من‌هایی» که به تولید «من‌های عرضی» منجر می‌شود و «من‌هایی» که به تولید من‌های طولی ختم می‌شود تقسیم بندی کرد و ادامه داد: تقسیم طولی من‌هایی که بر هم مترتب هستند بدین صورت است که من یک هویت در خانواده و یک من فراتر از خانواده مانند «من قومی» دارم. البته فراتر از آن «من ملی» است. اجماع جهانی وجود ندارد و بلکه چند کشور قدرتمند هستند که خود را من جهانی یا هویت جهانی می‌نامند در حالی که هویت جهانی شکل نگرفته است.

وی در ادامه سخنانش از انواع تاثیراتی که بر «من‌ها» گذاشته می‌شود نام برد و اضافه کرد: یک تاثیر ابزاری وجود دارد که از همان لایه نخست جهان زیست مجازی اطلاق شده است و هیچ مشکلی ایجاد نمی‌کند. اما لایه سوم مورد بحث ماست چراکه سبک زندگی را تغییر می‌دهد و هویت را عوض می‌کند. آنچه اتفاق می‌افتد تاثیر ابزاری نیست بلکه تغییر ماهوی در قلمرو اخلاق، منش، سلیق، علایق است که رخ داده و اگر به صورت ناقص صورت بگیرد بی‌هویتی رخ می‌دهد و اگر فراتر از این رود یک هویت شکل می‌گیرد و آن خطرناک است.

وی تعریفی از هویت ارائه کرد و افزود: هویت یعنی وساطت، انسجام، چند پارگی و چند هویتی. وضعیت جوان امروزی ما این است و دچار بحران در هویت شده است که این به ضرر ماست اما مقدمه‌ای برای غرب است چرا که هنوز هویت غرب را نپذیرفته است. این موضوع نشان می‌دهد که فرصت از دست نرفته است. «خود دیگری انگاری» مسأله دیگری است که ما به آن مبتلا هستیم.

وی تأکید کرد: سیطره مجاز همه من‌های ما را تهدید می‌کند. من اینجا نشسته‌ام و از پسا مدرن سخن می‌گویم چراکه من دارم خود را دیگری می‌پندارم و این خطری است که پیش روی ماست و چاره کار ایجاد خود آگاهی در بین جوانان است. باید کار ایجابی کرد و با کار سلبی مشکلی حل نمی‌شود. جوان باید بایستد و خودش باشد.